

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2024/109

Karar Sayısı : 2024/236

Karar Tarihi : 25/12/2024

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Bodrum 3. Asliye Hukuk Mahkemesi (E. 2024/109, E. 2024/153)

İTİRAZLARIN KONUSU: A. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesinin (4) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinin,

B. 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 7. maddesinin,

Anayasa'nın 2., 13., 35., 36. ve 141. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: Trafik kazası nedeniyle açılan tazminat davasında itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

1. 6100 sayılı Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 150. maddesi şöyledir:

“Tarafların duruşmaya gelmemesi, sonuçları ve davanın açılmamış sayılması

MADDE 150- (1) Usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflar, duruşmaya gelmedikleri veya gelip de davayı takip etmeyeceklerini bildirdikleri takdirde dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilir.

(2) Usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflardan biri duruşmaya gelir, diğeri gelmezse, gelen tarafın talebi üzerine, yargılamaya gelmeyen tarafın yokluğunda devam edilir veya dosya işlemden kaldırılır. Geçerli bir özrü olmaksızın duruşmaya gelmeyen taraf, yokluğunda yapılan işlemlere itiraz edemez.

(3) Duruşma gününün belli edilmesi için tarafların başvurusu gereken hâllerde gün tespit ettirilmemişse, son işlem tarihinden başlayarak bir ay geçmekle dosya işlemden kaldırılır.

(4) Dosyası işlemden kaldırılmış olan dava, işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde taraflardan birinin dilekçe ile başvurusu üzerine yenilenebilir. Yenileme dilekçesi, duruşma gün, saat ve yeri ile birlikte taraflara tebliğ edilir. Dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak bir ay geçtikten sonra yenileme talebinde bulunulursa, yeniden harç alınır, bu harç yenileyen tarafça ödenir ve karşı tarafa yüklenemez. Bu şekilde harç verilerek yenilenen dava, eski davanın devamı sayılır.

(5) İşlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde yenilenmeyen davalar, sürenin dolduğu gün itibarıyla açılmamış sayılır ve mahkemece kendiliğinden karar verilerek kayıt kapatılır.

(6) İşlemden kaldırılmasına karar verilmiş ve sonradan yenilenmiş olan dava, ilk yenilenmeden sonra bir defadan fazla takipsiz bırakılamaz. Aksi hâlde dava açılmamış sayılır.

(7) Hangi sebeple olursa olsun açılmamış sayılan davadaki talep dahi vaki olmamış sayılır.”

2. 492 sayılı Kanun’un itiraz konusu 7. maddesi şöyledir:

“Yeniden harc alınması:

Madde 7- Muameleden kaldırılan dosya, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda belirtilen süre içinde yenilenmediği takdirde, davanın görülebilmesi yeniden harc verilmesine bağlıdır.”

II. İLK İNCELEME

A. E.2024/109 Sayılı Başvuru Yönünden

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL ve Ömer ÇINAR’ın katılımlarıyla 30/5/2024 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B. E.2024/153 Sayılı Başvuru Yönünden

2. Anılan İçtüzük hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL ve Ömer ÇINAR’ın katılımlarıyla 5/9/2024 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. BİRLEŞTİRME KARARI

3. 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun 7. maddesinin iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin E.2024/153 sayılı davanın aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2024/109 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2024/109 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 5/9/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

4. Başvuru kararları ve ekleri, Raportör Sümeyye KOCAMAN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükümleri, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Anlam ve Kapsam

5. 6100 sayılı Kanun'un 147. maddesinin (1) numaralı fıkrasında tarafların ön inceleme aşamasının tamamlanmasından sonra tahkikat ve sözlü yargılama için duruşmaya davet edilecekleri düzenlenmiştir. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında ise taraflara gönderilecek davetiyede belirlenen gün ve saatte geçerli bir özürlü olmadan mahkemede hazır bulunmadıkları takdirde duruşmaya yokluklarında devam edileceği ve yapılan işlemlere itiraz edemeyecekleri, tahkikatın sona erdiği duruşmada sözlü yargılamaya geçileceği, sözlü yargılama için duruşmanın ertelenmesi hâlinde taraflara ayrıca davetیه gönderilmeyeceği ve anılan Kanun'un 150. maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla yokluklarında hüküm verileceği hususlarının bildirileceği belirtilmiştir.

6. Söz konusu Kanun'un 150. maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarında tarafların usulüne uygun olarak davet edilmelerine rağmen mazeretsiz olarak duruşmaya gelmemeleri veya gelip de davayı takip etmeyeceklerini bildirmeleri ya da taraflardan yalnız birinin duruşmaya gelip dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilmesini talep etmesi veya duruşma gününün belirlenmesi için tarafların başvurusunun gerekli olduğu durumlarda buna ilişkin başvurunun yapılmaması hâllerinde dosyanın işlemden kaldırılması kararının verilmesi öngörülmüştür.

7. Anılan maddenin (5) numaralı fıkrasında da işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde yenilenmeyen davanın sürenin dolduğu gün itibarıyla açılmamış sayılacağı düzenlenmiştir.

8. Öte yandan maddenin (4) numaralı fıkrasında dosyası işlemden kaldırılmış bir davanın taraflarca yenilenmesine imkân tanınmıştır. Bu kapsamda anılan fıkranın birinci, ikinci ve dördüncü cümlelerinde dosyası işlemden kaldırılmış olan davanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde taraflardan birinin dilekçe ile başvurusu üzerine yenilenebileceği, yenileme dilekçesinin duruşma gün, saat ve yeri ile birlikte taraflara tebliğ edileceği, harç verilerek yenilenen davanın eski davanın devamı sayılacağı belirtilmiştir.

9. Fıkranın itiraz konusu üçüncü cümlesinde ise dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak bir ay geçtikten sonra yenileme talebinde bulunulması durumunda yenileme talebinde bulunan taraftan yeniden harç alınacağı ve bu harcın karşı tarafa yüklenemeyeceği düzenlenmiştir.

10. 492 sayılı Kanun'un itiraz konusu 7. maddesinde de 6100 sayılı Kanun'da belirtilen süre içinde yenilenmediği takdirde davanın görülebilmesinin yeniden harç alınmasına bağlı olduğu belirtilmiştir.

11. Bu itibarla kurallar uyarınca dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten itibaren işlemeye başlayan üç aylık yenileme süresinin ilk bir aylık döneminde harç ödenmeden yenileme talebinde bulunulabileceği, bu süreden sonra kalan iki aylık dönem içerisindeki yenilenmenin ancak harç ödenerek yapılabileceği, yenileme harcının talepte bulunandan alınacağı ve davanın sonucundan bağımsız olarak davayı yenileyen tarafın anılan harçtan sorumlu olacağı anlaşılmaktadır.

12. Kurallara göre alınması öngörülen harcın dava açılırken ödenen başvurma harcı ile peşin olarak alınan karar ve ilam harcı olduğu açıktır. Başvurma harcı, maktu olarak

alınırken karar ve ilâm harcı dava konusunun para ya da para ile değerdendirilebilir nitelikte olup olmamasına göre nispi ya da maktu olarak tahsil edilmektedir. Davanın konusunun para ya da para ile değerdendirilebilir olması hâlinde dava değerdinin dördte biri nispi karar ve ilâm harcı olarak peşin ödenmekte, konusu para veya para ile değerdendirilebilir nitelikte olmayan davalarda ise maktu karar ve ilâm harcı dava açılırken alınmaktadır.

13. Kurallar uyarınca dosyanın işlemden kaldırılmasından itibaren bir ay geçtikten sonra davanın yenilenmesi hâlinde dava açılırken ödenen söz konusu harçlar *yenileme harcı* olarak yeniden tahsil edilecektir.

B. İtirazların Gerekçesi

14. Başvuru kararlarında özetle; 6100 sayılı Kanun'un 150. maddesinde yer alan diğer güvencelerin davaların gereksiz yere uzamaması bakımından yeterli olduğu, itiraz konusu kurallarla öngörülen harç ödeme yükümlülüğünün adil yargılanma ve mülkiyet haklarına ölçsüz bir sınırlama getirdiği, 492 sayılı Kanun'da bu kapsamda alınacak harca ilişkin herhangi bir düzenlemenin de bulunmadığı belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2., 13., 35., 36. ve 141. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

15. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*" denilmektedir. Anılan maddeyle güvence altına alınan hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının yanında diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir (AYM, E.2021/9, K.2022/4, 26/1/2022, § 28).

16. Adil yargılanma hakkının temel unsurlarından biri mahkemeye erişim hakkıdır. Mahkemeye erişim hakkı, hukuki bir uyumsuzluğun bu konuda karar verme yetkisine sahip bir mahkeme önüne götürülmesi hakkını da kapsar. Kişinin uğradığı bir haksızlığa veya zarara karşı kendisini savunabilmesinin ya da maruz kaldığı haksız bir uygulama veya işleme karşı haklılığını ileri sürüp kanıtlayabilmesinin, zararını giderebilmesinin en etkili ve güvenceli yolu yargı mercileri önünde dava hakkını kullanabilmesidir (AYM, E.2021/20, K.2022/84, 30/6/2022, § 10).

17. Kurallar kapsamında işlemden kaldırılan dosyanın bu tarihten itibaren bir ay geçtikten sonra yenilenebilmesi için talepte bulunan taraftan yenileme harcının alınması ve bu kişinin söz konusu harçtan sorumlu tutulmasının mahkemeye erişim hakkına sınırlama getirdiği açıktır.

18. Anayasa'nın 13. maddesinde "*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*" hükmüne yer verilmiştir. Buna göre temel hak ve özgürlüklere getirilen sınırlamanın kanunla yapılması, Anayasa'da öngörülen sınırlama sebebine ve ölçülülük ilkesine uygun olması gerekir.

19. Bu itibarla mahkemeye erişim hakkına yönelik sınırlamalarda dikkate alınacak öncelikli ölçüt, sınırlamanın kanunla yapılmasıdır. Ancak Anayasa Mahkemesinin kararlarında sıkça vurgulandığı gibi temel hakları sınırlayan kanunun şeklen var olması yeterli olmayıp yasal kuralların keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir nitelikte olması gerekir.

20. Esasen temel hakları sınırlayan kanunun bu niteliklere sahip olması, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Hukuk devletinde, kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Kanunda bulunması gereken bu nitelikler hukuki güvenliğin sağlanması bakımından da zorunludur. Zira bu ilke hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, kişilerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, §§ 153, 154). Dolayısıyla Anayasa'nın 13. maddesinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kanunilik, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır.

21. 492 sayılı Kanun'un itiraz konusu 7. maddesinde atıfta bulunulan 6100 sayılı Kanun'un 150. maddesinin (4) numaralı fıkrasının itiraz konusu üçüncü cümlesinde, davanın yenilenmesi hâlinde alınacak harcın miktarı, ödeme yükümlülüğünün şartları, kapsamı ve sorumlu olacak tarafla ilgili hususların herhangi bir tereddüde yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak düzenlendiği gözetildiğinde kurallarla mahkemeye erişim hakkına yönelik olarak getirilen sınırlamada kanunilik şartının sağlandığı anlaşılmaktadır.

22. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü kapsamında yer alan mahkeme erişim hakkı için herhangi bir sınırlama nedeni öngörülmemiş olmakla birlikte Anayasa'nın başka maddelerinde yer alan hak ve özgürlükler ile devlete yüklenen ödevler özel sınırlama sebebi gösterilmemiş hak ve özgürlüklere sınır teşkil edebilir (AYM, E.2013/95, K.2014/176, 13/11/2014; E.2014/177, K.2015/49, 14/5/2015). Ayrıca adil yargılanma hakkı, niteliği gereği devletin düzenleme yapmasını gerektiren bir haktır. Zira bu hakkın Anayasa'da zikredilmiş olması kendi başına bir anlam ifade etmemekte, bireylerin bu haktan yararlanabilmesi için devletin en azından yargı teşkilatını kurması ve yargılama usullerini belirlemesi gerekmektedir. Devletin düzenleme yetkisini haiz olduğu alanlarda belli ölçüde takdir yetkisine sahip olduğunun kabulü gerekir. Bu sebeple adil yargılanma hakkına yönelik sınırlamalar getirilirken kanun koyucuyu bağlayan belli bir meşru amaçlar listesi bulunmamaktadır. Ancak kanun koyucunun bu takdir yetkisinin Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi olduğu açıktır (*Bekir Sözen* [GK], B. No: 2016/14586, 10/11/2022, § 74).

23. Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması Anayasa'nın 141. maddesi kapsamında devletin yükümlülüklerinden biri olarak düzenlenmiştir. Bu sebeple devlet, yargılamaların gereksiz yere uzamasını engelleyecek etkin çareler oluşturmak zorundadır (AYM, E.2013/4, K.2013/35, 28/2/2013).

24. 6100 sayılı Kanun'un 150. maddesinde düzenlenen *dosyanın işlemden kaldırılması ve davanın açılmamış sayılması* hukuk davalarında, tarafları ve özellikle davacıyı, davasını takip etmede özenli davranmaya zorlamak ve tarafların davayı takibe niyetli olmadığı durumlarda yargılamanın sürüncemede kalmasını ve gereksiz yere uzamasını

engellemek amacıyla kabul edilen bir usul hukuku müessesesidir. Bu anlamda, anılan maddede yer alan düzenlemenin yargılamanın makul sürede bitirilmesini sağlamaya yönelik oluşturulmuş etkin bir çare olduğu söylenebilir (AYM, E.2013/4, K.2013/35, 28/2/2013).

25. Öte yandan işlem den kaldırılan dosyanın belli bir süreden sonra yenilenmesi hâlinde talepte bulunan taraftan harç alınması ve harcın davanın sonucundan bağımsız olarak yenileyen taraf üzerinde bırakılması da tarafların davayı takip sürecinin disipline edilerek yargılamaların sürüncemede kalmadan makul sürede bitirilmesi ve mahkemelerin gereksiz yere meşgul edilmesinin önlenmesi amacıyla hizmet etmektedir. Bu itibarla kurallar anayasal anlamda meşru bir amaca dayanmaktadır.

26. Kuralların öngördüğü sınırlamanın Anayasa'ya aykırı olmaması için aynı zamanda ölçülü olması gerekir. Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi ise *elverişlilik*, *gereklilik* ve *orantılılık* olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen sınırlamanın meşru amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, *gereklilik* amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir sınırlama aracı ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise hakka getirilen sınırlama ile ulaşılacak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

27. Kurallar uyarınca mazeretsiz olarak takip edilmemesi nedeniyle işlem den kaldırılan dosyanın bir aylık süreden sonra yenilenmesi hâlinde talepte bulunan taraftan harç alınması ve bu tarafın harçtan sorumlu tutulmasının yargılamanın sürüncemede bırakılmasının önlenmesi ve makul sürede tamamlanması amacıyla ulaşılması bakımından elverişli olduğu anlaşılmaktadır.

28. Harç ödeme yükümlülüğü öngörmek veya bunu kaldırmak konusunda kanun koyucunun geniş bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Kanun koyucunun bu alanda anayasal ve kanuni hakları kısıtlayan ya da kişilere külfet yükleyen düzenlemeler yaparken tercih ettiğı aracın gerekliliğı konusunda sorun bulunabilmesi için daha hafif külfet yükleyen araç veya araçların varlığı yeterli olmayıp seçilen aracın kişiye bariz bir biçimde ağır bir külfet yüklediğinin de anlaşılması gerekmektedir (AYM, E.2023/127, K.2024/105, 9/5/2024, § 27).

29. İlke olarak taraflarca hazırlama ilkesinin geçerli olduğu hukuk davalarında tarafların dava üzerinde tasarrufta bulunmaları mümkün kılınmıştır. Bu bağlamda tarafların davaya devam etmek istememeleri hâlinde mahkemenin davayı devam ettirme zorunluluğı bulunmamaktadır. Dosyanın işlem den kaldırılması tarafların davaya devam etmek istememeleri hâlinde mahkeme tarafından uygulanan ve üç ay içinde yenilenmemesi hâlinde davanın açılmamış sayılması sonucunu doğuran bir usul işlemidir. Öte yandan dosyanın işlem den kaldırılması bir yönüyle de davanın açılmamış sayılması gibi ağır bir müdahale öncesi geri döndürülebilir nitelikte daha hafif bir çaredir.

30. Kanun koyucu tarafların davayı takip etmemeleri durumunda doğrudan davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi yerine dosyanın işlem den kaldırılmasını mümkün kılmakla birlikte davanın yeniden işleme konulması hâlinde yenileme harcı ödenmesini öngörmek suretiyle davayı uzattığı açık olan bu yola başvurulmasını cazip bir seçenek olmaktan çıkarmak istemiştir. Diğer bir ifadeyle kanun koyucu ilke olarak taraflarca hazırlama ilkesinin geçerli olduğu hukuk davalarında tarafların davanın takibi hususunda daha özenli davranmasını sağlayarak yargısal sürecin uzatılmasını önlemek amacıyla davanın

yeniden işleme konulmasını isteyen taraftan yeni bir dava açılmış gibi harç alınmasını öngörmüştür.

31. Bu itibarla davayı takip etmeyerek dosyanın işlemden kaldırılmasına sebebiyet veren tarafın yenileme talebinde yeniden başvuru ve karar harcı alınmasının öngörülmesinin kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında başvurabileceği araçlardan olduğu ve kuralın meşru amaca ulaşmak bakımından gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

32. Son olarak mahkemeye erişim hakkına getirilen sınırlamanın orantılı olup olmadığı değerlendirilmelidir. Bu noktada davayı takip etmeyen tarafların davalarını yenilediklerinde harç külfetiyle karşılaşacaklarının öngörülebilir olduğunun altı çizilmelidir. Diğer bir ifadeyle davayı takipsiz bırakan tarafın dosyanın işlemden kaldırma tarihinden itibaren bir ay geçtikten sonra davayı yenilemesi hâlinde ikinci kez harç ödemek zorunda kalmasının öngörülebilir bir durum olduğu açıktır. Bunun yanında dosyanın işlemden kaldırma tarihinden itibaren bir ay içinde davanın yenilenmesi hâlinde harç yükümlülüğü doğmayacaktır. Dolayısıyla kendi kusurlu davranışıyla dosyanın işlemden kaldırılmasına sebebiyet veren tarafın davayı yenilemek istemesi durumunda yeniden harç yükümlülüğüyle karşı karşıya kalmasının ilgili taraf açısından aşırı bir külfete neden olduğu söylenemez.

33. Bu itibarla kurallar kapsamında kendi kusurlu davranışıyla dosyanın işlemden kaldırılmasına sebebiyet veren taraftan davayı yenilemesi hâlinde harç alınması ve bu harcın -davanın sonucuna bağlı olmaksızın- karşı tarafa yükletilememesinin davanın gereksiz yere uzamasının önlenmesindeki kamusal yarar ile davayı yenileyen kişinin mahkemeye erişim hakkından kaynaklanan menfaati arasında kurulması gereken makul dengeyi bozmadığı bu yönüyle kuralların ölçülülük ilkesine aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

34. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 13. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 2., 35. ve 141. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 13. ve 36. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2., 35. ve 141. maddeleri yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

V. HÜKÜM

A. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesinin (4) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinin,

B. 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 7. maddesinin,

Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve itirazın REDDİNE 25/12/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI